

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-2838/

Podgorica, 11. mart 2014. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA RODNU RAVNOPRAVNOST
- n/r predsjednice, gospođe Nade Drobnjak -

Poštovana gospođo Drobnjak,

U vezi sa Vašim dopisom, br: 02-494/2 od 28. februara 2014. godine, kojim ste Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore dostavili pitanja povodom održavanja sjednice „Ženskog parlamenta“, a koja su u nadležnosti Ministarstva finansija, u nastavku Vam dostavljamo odgovore.

Pitanje 1: Da li je moguće uspostaviti neki vid GARANCIJSKOG FONDA za žensko preduzetništvo na državnom nivou?

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2014. godinu prepoznata je značajna uloga žena u našem društvu, pa su u okviru sredstava Ministarstva za ljudska i manjinska prava kroz poseban program Ostvarivanje rodne ravnopravnosti planirana sredstva za realizaciju projekata i promotivne aktivnosti u cilju unaprjeđenja rodne ravnopravnosti.

Pored navedenog, podrška značajnoj ulozi žena ogleda se kroz Program podrške ženama u biznisu 2014. godini. Naime, i cilju podsticanja i ubrzanja privrednog razvoja Crne Gore osnivanjem Investiciono razvojnog fonda Vlada Crne Gore je obezbijedila efikasan mehanizam za podršku privrednom razvoju.

Cilj programa je podsticanje osnivanja i razvoja poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u kojima su žene nosioci biznisa. Da bi projekat bio kreditiran po ovoj kreditnoj liniji žena mora biti nosilac biznisa. Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva-materijalna imovina, nematerijalna imovina i obrtna sredstva. Investiciono razvojni fond može finansirati do 50% vrijednosti ukupne investicije, dok iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 20% ukupnog iznosa kredita.

Kredit koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji odobravaju se kroz direktno kreditiranje gdje je maksimalni iznos 200.000,00€ a minimalni iznos 10.000,00€, kamata 4,5% na godišnjem nivou, rok do 8 godina, uz grace period do 2 godine. Posebni uslovi kredita odnose se za projekte koji se realizuju u opštinama na sjeveru Crne Gore, u Nikšiću, Ulcinju i na Cetinju, kamatna stopa iznosi 3,5% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate. Drugi vid kreditiranja za

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	12. 11. 2014. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-63-9/14-4/24
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

program podrške ženama u biznisu je kreditiranje preko poslovnih banaka. Visina naknade za direktne aranžmane iznose 0,5% na odobreni iznos za projekte koje se realizuju u opštinama sjevernog regiona i opštinama Cetinje, Ulcinj i Nikšić i 1% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Takođe, Zakonom o budžetu za 2014. godinu u okviru sredstava Zavoda za zapošljavanje planirana su sredstva u iznosu od 200.000,00€ koje se odnose na kreditiranje samozapošljavanja u skladu sa programom rada Vlade kao i dodatna sredstva za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja, a koja se dodatno mogu smatrati kao povoljni uslovi za razvoj preduzetništva, prije svega podršku biznisu čiji su nosioci pripadnici ženske populacije.

Podsticanje ženskog preduzetništva je takođe ugrađeno u Strategiju razvoja MSP 2011-2015, na čijoj realizaciji učestvuju različite institucije javnog sektora, sa aspekta finansijske i nefinansijske podrške. Aktivnosti usmjerene na podsticanje ženskog preduzetništva su sljedeće:

- Razvijanje dodatnih programa za podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja žena
- Unaprjeđenje uloge poslovnih udruženja žena
- Jačanje međusobne saradnje, kao i saradnje žena preduzetnica sa drugim udruženjima (networking)
- Dodatno jačanje promotivnih aktivnosti

U prethodnom periodu Vlada Crne Gore je preko Ministarstva ekonomije, odnosno Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća učestvovala u više radnih grupa koje su se bavile temom rodne ravnopravnosti i ženskog preduzetništva:

- Savjetodavni odbor za istraživanje "Razlike u primanjima između muškaraca i žena" koje je sproveo Evropski pokret,
- Savjetodavni odbor (UNDP) istraživanje "Žensko preduzetništvo u Cg",
- Radna grupa za izradu "Programa za zapošljavanje žena na selu" koji je usvojilo Ministarstvo poljoprivrede.
- Učešće na tri konferencije asocijacije poslovnih žena

Trenutno u okviru projekta Žensko preduzetništvo – motor za stvaranje radnih mjesta u jugoistočnoj Evropi, Ministarstvo ekonomije učestvuje u dvije radne grupe na teme 1) redefinisane indikatora za žensko preduzetništvo u okviru Akta o malim preduzećima, 2) Istraživanje potreba za obrazovanjem i obukom za žene preduzetnice.

Ovaj projekat je podržan od strane Švedske Vlade a u saradnji sa Regionalnim centrom za preduzetničko učenje SEECCEL, Regionalnim savjetom za saradnju u jugoistočnoj Evropi RCC, i Gender Task Force organizacijom.

Po pitanju garancijskog fonda za žensko preduzetništvo, u ovom trenutku nije moguće obezbijediti konkretnih podatke, obzirom da su sredstva kojima se finansira žensko preduzetništvo u budžetu alocirana na više mjesta, odnosno u potrošačkim jedinicama kojima u čijoj je nadležnosti finansiranje u cilju podsticaja preduzetništva uopšte i okviru toga finansiranja ženskog preduzetništva kao jednog aspekta programa podrške ženama u biznisu prema unaprijed utvrđenim kriterijumima.

U ranijem periodu u razgovorima Asocijacije poslovnih žena i IRFCG inicirano je pitanje pokretanja Garantnog fonda odnosno garantnih šema. S tim u vezi, IRF je pokušao 4 godine da imlementira

kreditno-garantne šeme, ali je odziv privrede (a među njima i žena u biznisu) bio veoma nizak, zbog čega je u 2014. IRF ovaj "proizvod" isključio iz Programa podrške.

Ali sa druge strane, u okviru projekta "Žensko preduzetništvo - motor za stvaranje radnih mjesta" koji vodi GTF – Gender Task Force, Hrvatska, u kojem, pored ostalih, učestvuju i Direkcija za razvoj MSP, PKCG, kao i asocijacije poslovnih žena u Crnoj Gori, urađena je Platforma i Etički kodeks u okviru kojeg je inicirano osnivanje garantnog fonda za žene u biznisu. Garantni fond bi bio formiran u saradnji sa IRFCG kao dodata vrijednost već postojećim kreditnim linijama za žene u biznisu. Ova inicijativa je u fazi konačnog definisanja i skorog otpočinjanja pregovora sa IRFCG.

Pitanje 2: Na koji način će se stimulisati žensko preduzetništvo na sjeveru Crne Gore i koje aktivnosti preduzima Ministarstvo finansija na tom polju?

Na samom početku treba istaći da je u dijelu nacionalnog poreskog zakonodavstva zastupljen princip nediskriminacije, što znači da se poreske obaveze, kao i olakšice i oslobođenja jednako primjenjuju na poreske obveznike bez obzira na njihov pol.

Kada su u pitanju aktivnosti koje se sprovode radi stimulisanja ženskog preduzetništva, pored brojnih kreditnih linija koje pruža Investiciono razvojni fond Crne Gore, a koje su podjednako dostupne i ženama i muškarcima, ističe se poseban „Program podrške ženama u biznisu“ čiji je cilj podsticanje osnivanja i razvoja poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u kojima su žene nosioci biznisa. Na taj način se želi podržati žensko preduzetništvo i pospješiti afirmaciju žena u biznisu. Da bi projekat bio kreditiran po ovoj kreditnoj liniji žena mora biti nosilac biznisa (korisnici kredita mogu biti žene preduzetnice i privredna društva u kojima su žene nosioci biznisa).

Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (zemljište, građevinski objekti, oprema i uređaji, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

S tim u vezi, po osnovu navedene kreditne linije, u periodu 2011/2012 godine dodijeljeno je 20 kredita u iznosu od 688.239,50 EUR, dok je prethodne godine dodijeljeno 8 kredita u iznosu od 259.774,20 EUR. Za žene u biznisu iz Sjevernog regiona kamatna stopa je niža za 1 pp u odnosu na kamatnu stopu po kojoj IRF dodjeljuje kredite u ostalim područjima Crne Gore.

Ova praksa je nastavljena i u 2014. godini, te je Godišnjim planom rada IRF-a, takođe predviđen poseban „Program podrške ženama u biznisu“ kroz maksimalni iznos kredita do 200.000 EUR i kamatnom stopom od 4,5%. Za korisnike kreditnih linija IRF-a, koji svoje projekte realizuju na sjeveru, kao i u opštinama Cetinje, Nikšić i Ulcinj, odnosiće se na smanjenje kamatne stope za 1%.

Razvoj ženskog preduzetništva se prati i kroz aktivnosti Zavoda za statistiku, pa napominjemo da je MONSTAT u martu 2012. godine objavio publikaciju "Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u 2011. godini, po polu". Cilj analize jeste da prikaže procenat učešća ženske populacije u ukupnoj preduzetničkoj populaciji, a što će nadalje služiti kao osnov za razvoj politika u cilju unapređenja rodne ravnopravnosti.

Dodatno, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća je, shodno zaključku Vlade (u saradnji sa MONSTAT-om i Poreskom upravom) započela formiranje Radne grupe za unapređenje statističkog praćenja MSP, a jedan od elemenata je i praćenje žena u biznisu.

S poštovanjem,

